

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen)
den 6 april 1995 *

I de förenade målen

T-80/89

BASF AG, med bolagssäte i Ludwigshafen (Tyskland), företrätt av Ferdinand Hermanns och Karl Kaiser, advokater i Düsseldorf, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

T-81/89

Monsanto Company, med bolagssäte i St Louis, Missouri (Amerikas förenta stater), företrätt av Clive Stanbrook, QC, och John Ratliff, barrister, England och Wales, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Arsène Kronshagen, 12, boulevard de la Foire,

T-83/89

NV DSM och DSM Kunststoffen BV, med bolagssäte i Heerlen (Nederländerna), företrätt av Inne G. F. Cath, advokat i Haag, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Dupong et Konsbruck, 14 A, rue des Bains,

* Rättegångsspråk: engelska, franska, italienska, nederländska, spanska och tyska.

T-87/89

Orkem SA, med bolagssäte i Paris (Frankrike), företrätt av Dominique Voillemot och Joëlle Salzmänn, advokater i Paris, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

T-88/89

Bayer AG, med bolagssäte i Leverkusen (Tyskland), företrätt av Oliver Axster och Holger Wissel, advokater i Düsseldorf, Michel Waelbroeck, Denis Waelbroeck och Alexander Vandencastele, advokater i Bryssel, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

T-90/89

Atochem SA, med bolagssäte i Puteaux (Frankrike), företrätt av Xavier de Roux och Charles-Henri Léger, advokater i Paris, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Hoss et Elvinger, 15, Côte d'Eich,

T-93/89

Den Norske Stats Oljeselskap AS (Statoil), med bolagssäte i Stavanger (Norge), företrätt av Graham Child, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Elvinger et Hoss, 15, Côte d'Eich,

T-95/89

Enichem SpA, med bolagssäte i Milano (Italien), företrätt av Mario Siragusa, advokat i Rom, Giuseppe Scassellati Sforzolini, advokat i Bologna, och Gianfranco Arcidiacono, advokat i Milano, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Arendt et Medernach, 8—10, rue Mathias Hardt,

T-97/89

Hoechst AG, med bolagssäte i Frankfurt am Main (Tyskland), företrätt av Hans Hellmann och Hans-Joachim Voges, advokater i Köln, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

T-99/89

Imperial Chemical Industries plc, med bolagssäte i London, företrätt av David Vaughan, QC, och David Anderson, barrister, England och Wales, enligt fullmakt av Victor White, Richard Coles och Andrew Ransom, solicitors, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Dupong et Konsbruck, 14 A, rue des Bains,

T-100/89

Neste Oy, med bolagssäte i Espoo (Finland), företrätt av Georges van Hecke, advokat vid Cour de cassation i Belgien, och Gerwin Van Gerven, advokat i Bryssel, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Freddy Brausch, 11, rue Goethe,

T-101/89

Repsol Quimica SA, med bolagssäte i Madrid (Spanien), företrätt av José Pérez Santos, advokat i Madrid, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Ernest Arendt, 8—10, rue Mathias Hardt,

T-103/89

Shell International Chemical Company Ltd, med bolagssäte i London, företrätt av Kenneth Parker, QC, England och Wales, enligt fullmakt av John Osborne, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Elvinger et Hoss, 15, Côte d'Eich,

T-105/89

Montedison SpA, med bolagssäte i Milano (Italien), företrätt av Giuseppe Celona, advokat vid kassationsdomstolen i Italien, Giorgio Aghina, advokat i Milano, och Piero Ferrari, advokat i Rom, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Georges Margue, 20, rue Philippe II,

T-107/89

Chemie Holding AG, med bolagssäte i Linz (Österrike), företrätt av Otfried Lieberknecht, advokat i Düsseldorf, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Alex Bonn, 22, Côte d'Eich,

T-112/89

The Dow Chemical Company, med bolagssäte i Midland, Michigan (Amerikas förenta stater), företrätt av Arved Deringer, advokat i Köln, Pierre Bos, advokat i

Rotterdam, och José Pérez Santos, advokat i Madrid, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Loesch et Wolter, 11, rue Goethe,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Julian Curall, Berend Jan Drijber och Francisco Enrique Gonzalez Diaz, samtliga vid rättstjänsten, i egen-
skap av ombud, biträdda av Éric Morgan de Rivery, advokat i Paris, Renzo Mor-
resi, advokat i Bologna, Nicholas Forwood, QC, England och Wales, och Alexan-
der Böhlke, advokat i Frankfurt, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios
Kremlis, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 89/191/EEG av
den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-
fördraget (IV/31.866, PELD, EGT nr L 74, 1989, s. 21),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

sammansatt av J.L. Cruz Vilaça, ordförande, samt D.P.M. Barrington, A. Saggio,
C.P. Briët och J. Biancarelli, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 16 juni 1992,

följande

Dom

Bakgrunden för talan, det omtvistade beslutet och förfarandet i allmänhet

- 1 Efter de undersökningar som genomfördes den 13 och den 14 oktober 1983 inom polypropylensektorn, enligt beslut på grundval av artikel 14 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962 första förordningen om tillämpning av artiklarna 85 och 86 i EEG-fördraget (nedan kallat "fördraget") (EGT nr 13, 1962, s. 204, nedan kallat "förordning nr 17"), misstänkte kommissionen att det förekom en eventuell överträdelse av artikel 85 i fördraget inom sektorn för polyeten med låg densitet (nedan kallat "PELD") och upprättade en akt i detta hänseende. Kommissionen utförde därvid åtskilliga undersökningar i de berörda företagens lokaler och har vid flera tillfällen begärt upplysningar av dessa företag.

- 2 I enlighet med artikel 3.1 i förordning nr 17 inledde kommissionen på eget initiativ den 24 mars 1988 ett förfarande mot 18 tillverkare av PELD, nämligen Atochem SA (nedan kallat "Atochem"), BASF AG (nedan kallat "BASF"), BP Chemicals Ltd (nedan kallat "BP"), Bayer AG (nedan kallat "Bayer"), Chemie Holding AG (nedan kallat "Chemie Holding"), The Dow Chemical Company (nedan kallat "Dow Chemical"), DSM NV och DSM Kunststoffen BV (nedan kallade "DSM"),

Exxon Chemicals International Inc. (nedan kallat "Exxon"), Enichem SpA (nedan kallat "Enichem"), Hoechst AG (nedan kallat "Hoechst"), Imperial Chemical Industries (nedan kallat "ICI"), Monsanto Company (nedan kallat "Monsanto"), Montedison SpA (nedan kallat "Montedison"), Neste Oy (nedan kallat "Neste"), Orkem SA (nedan kallat "Orkem"), Repsol Quimica SA (nedan kallat "Repsol"), Shell International Chemical Company Ltd. (nedan kallat "Shell International Chemical"), Statoil den Norske Stats Oljeselskap AS (nedan kallat "Statoil"). Den 5 april 1988 tillställde kommissionen vart och ett av dessa företag ett sådant meddelande om anmärkningar som föreskrivs i artikel 2.1 i kommissionens förordning nr 99/63/EEG av den 25 juli 1963 om sådana förhör som avses i artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17 (EGT nr 127, 1963, s. 2268, nedan kallad "förordning nr 99/63"), i vilket den uppger att "de 18 nämnda företagen skulle ha deltagit i ett ramavtal som på indirekt väg verkställts och genomförts genom flera avtal och/eller samordnade förfaranden vilka tillsammans utgör en överenskommelse. På så vis skulle tillverkarna av produkten obearbetad termoplast, sedan omkring år 1974 till och med ett okänt datum mellan november 1984 och dagens datum, regelbundet ha sammanträffat för att fastställa prismålsättningar och/eller minimipriser, komma överens om kvoter eller mål för volymer, samordna sina marknadsföringsåtgärder samt kontrollera genomförandet av dessa överenskommelser".

- 3 Samtliga mottagare av meddelandet om anmärkningar lämnade skriftliga svar under juni månad 1988. Efter Exxons svar på meddelandet om anmärkningar upphörde kommissionen med all utredning avseende detta företag. Övriga företag till vilka meddelande om anmärkningar hade riktats, med undantag av Shell International Chemical, framställde begäran om att få yttra sig vid ett förhör, vilket hölls i Bryssel mellan den 12 och den 16 september 1988 samt den 19 september 1988. Den 1 december 1988 avgav den rådgivande kommittén för kartell- och monopolfrågor sitt yttrande över kommissionens förslag till beslut.
- 4 Den 17 mars 1989 publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* det "kommissionens beslut 89/191/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866 PELD)" (EGT nr L 74,

1989, s. 21, nedan kallat "beslutet"), som i februari 1989 hade delgivits företagen. Det således delgivna och publicerade beslutet innehåller särskilt följande tre artiklar:

"Artikel 1

Atochem SA, BASF AG, BP Chemicals Ltd, Bayer AG, Chemie Holding AG, The Dow Chemical Company, DSM NV, Enichem SpA, Hoechst AG, Imperial Chemical Industries plc, Monsanto Company, Montedison SpA, Neste Oy, Orkem SA (tidigare CdF Chimie SA), Repsol Quimica SA, Shell International Chemical Co Ltd och Statoil — den Norske Stats Oljeselskap AS — har överträtt bestämmelserna i artikel 85 i fördraget, genom att (under de perioder som anges i detta beslut) delta i ett avtal och/eller i ett samordnat förfarande som går tillbaka till omkring september 1976, i enlighet med vilka de tillverkare som försörjer territoriet för den gemensamma marknaden med PELD har deltagit i regelbundna möten för att fastställa 'riktpriiser' och 'riktkvoter', planlägga samordnade initiativ i syfte att höja prisnivån och kontrollera genomförandet av dessa dolda samförståndsavtal.

Artikel 2

De i artikel 1 nämnda företagen skall omgående upphöra med ovan angivna överträdelser (om så inte redan skett) och i framtiden avhålla sig från alla sådana avtal eller samordnade förfaranden inom PELD-sektorn som kan ha ett identiskt eller liknande syfte eller verkan, inbegripet varje utbyte av sådana upplysningar som normalt utgör affärshemligheter och genom vilka de delaktiga direkt eller indirekt informeras om de övriga tillverkarnas produktion, leveranser, lager, försäljningspriser, kostnader eller investeringsplaner, eller vilka tillåter dem att övervaka genomförandet av varje uttryckligt eller tyst avtal eller samordnat förfarande rörande priser eller marknadsuppdelning inom gemenskapen. Sådana system för utbyte av allmänna uppgifter, till vilka tillverkarna kan vara anslutna vad angår PELD-

marknaden, skall förvaltas på ett sådant sätt att de utesluter varje uppgift som innebär att individuella tillverkares uppträdande kan identifieras. Företagen måste i synnerhet avhålla sig från att inbördes utbyta varje ytterligare upplysning som berör konkurrensen och som inte omfattas av ett dylikt system.

Artikel 3

Med anledning av den överträdelse som fastställs i artikel 1 åläggs de i detta beslut angivna företagen följande böter:

- i) Atochem SA: böter om 3 600 000 ecu,

- ii) BASF AG: böter om 5 500 000 ecu,

- iii) BP Chemicals Ltd: böter om 750 000 ecu,

- iv) Bayer AG: böter om 2 500 000 ecu,

- v) Chemie Holding AG: böter om 500 000 ecu,

- vi) The Dow Chemical Company: böter om 2 250 000 ecu,

- vii) DSM NV: böter om 3 300 000 ecu,

- viii) Enichem SpA: böter om 4 000 000 ecu,
- ix) Hoechst AG: böter om 1 000 000 ecu,
- x) Imperial Chemical Industries plc: böter om 3 500 000 ecu,
- xi) Montedison SpA: böter om 2 500 000 ecu,
- xii) Monsanto Company: böter om 150 000 ecu,
- xiii) Neste Oy: böter om 1 000 000 ecu,
- xiv) Orkem SA: böter om 5 000 000 ecu,
- xv) Repsol Quimica SA: böter om 100 000 ecu,
- xvi) Shell International Chemical Co Ltd: böter om 850 000 ecu,
- xvii) Statoil — Den Norske Stats Oljeselskap AS: böter om 500 000 ecu.”

⁵ De 17 företag som är föremål för kommissionens beslut, med undantag för BP, väckte mellan den 30 mars 1989 och den 10 maj 1989 talan om ogiltigförklaring vid domstolen. Med tillämpning av artiklarna 3.1 och 14 i rådets beslut 88/591/EKSG/EEG/Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Euro-

peiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 319, s. 1), hänsköt domstolen enligt beslut av den 15 november 1989 dessa ärenden till förstainstansrätten.

- 6 Förstainstansrätten (andra avdelningen) beslöt den 8 december 1989 att med saken i målet förena kommissionens invändning om att den av Shell International Chemical väckta talan T-103/89 är otillåten.

- 7 Genom en processledningsåtgärd av den 3 december 1991 ålades kommissionen av förstainstansrätten att inge dels protokollet från kommissionsledamöternas kollegium av den 21 december 1988, dels texten i beslutet såsom det antogs av kommissionsledamöternas kollegium.

- 8 Den 11 december 1991 hölls ett första möte för förberedelse av sammanträdet, anordnad enligt artikel 64.3 i rättegångsreglerna.

- 9 Vid slutet av det skriftliga förfarandet förenades, genom ett beslut av den 22 januari 1992 fattat av ordföranden vid förstainstansrättens andra avdelning, målen T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 och T-112/89 vad gäller det muntliga förfarandet.

- 10 Genom en bevisupptagningsåtgärd av den 10 mars 1992 ålades kommissionen av förstainstansrätten att, i de språkversioner på vilka beslutet antogs, inge "en vidi-

merad kopia av kommissionens beslut av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD), såsom det antogs av kommissionsledamöternas kollegium vid dess sammanträde den 21 december 1988 och bestyrktes enligt kraven i kommissionens arbetsordning”.

- 11 Genom en processledningsåtgärd av den 2 april 1992 uppmanades sökandena av förstainstansrätten att yttra sig över de handlingar som hade ingivits av kommissionen som svar på åtgärden för bevisupptagning av den 10 mars 1992, och detta med beaktande av förstainstansrättens dom av den 27 februari 1992, BASF m. fl. mot kommissionen, kallad ”PVC” (T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 och T-104/89, Rec. s. II-315).
- 12 Den 15 maj 1992 anordnades en andra förberedelse inför den sammanträdet.
- 13 Den muntliga förhandlingen ägde rum den 16 juni 1992.
- 14 Förstainstansrätten beslöt, efter att ha hört parterna härom under det muntliga förfarandet, att med avseende på domen förena samtliga mål som anges ovan.

Parternas yrkanden

15 Sökandena har i sina ansökningar yrkat att förstainstansrätten skall

— i första hand, ogiltigförklara kommissionens beslut av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) och, i andra hand, upphäva eller nedsätta de enligt artikel 3 i beslutet ålagda böterna,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna,

— dessutom har Montedison yrkat att kommissionen skall förpliktas att dels helt och hållet ersätta företagets kostnader under det administrativa förfarandet, dels ersätta samtliga skador som detta har åsamkats till följd av beslutets verkställande.

16 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa Shell International Chemicals ansökan, eftersom den har kommit in för sent,

— ogilla övriga ansökningar,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

17 Till följd av förstainstansrättens begäran av den 2 april 1992 kompletterades de i ansökningarna ursprungligen framställda yrkandena, varvid sökandena har yrkat att rätten skall

— fastställa att den rättsakt som delgivits sökandena och publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 17 mars 1989 (nr L 74, s. 21—44) under rubriken ”kommissionens beslut av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) (89/191/EEG)” är en nullitet,

— i andra hand, fastställa att denna rättsakt är ogiltig,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

Åtgärder för rättegångens beredning och bevisupptagning enligt förstainstansrättens beslut

A — *Parternas argument under det skriftliga förfarandet, vilka har föranlett förstainstansrätten att besluta om processledningsåtgärden av den 3 december 1991*

18 BASF har i del A punkt 4 i sin ansökan, under rubriken ”Åsidosättande av skyldigheten att ange skälen för det angripna beslutet vid den tidpunkt då det antogs”, åberopat domstolens dom av den 23 februari 1988, Förenade konungariket mot rådet (131/86, Rec. s. 905, kallad ”värphönsmålet”), som stöd för att artikel 190 i fördraget innebär en skyldighet för kommissionen att, när den fattar ett beslut, fastställa de skäl som ingår som en beståndsdel i detta beslut. Sökanden har härav dragit slutsatsen att ett beslut är ogiltigt när motivering saknas eller när de skäl som anges i motiveringen är otillräckliga eller ofullständiga vid tiden för beslutets antagande, eller när dessa skäl har ändrats efter det att beslutet antogs.

- 19 I det aktuella målet har sökanden konstaterat att det delgivna beslutet är daterat den 21 december 1988 och att det beledsagas av ett följebrev som är daterat den 5 januari 1989 och undertecknat "för kommissionen, Peter Sutherland, ledamot av kommissionen". Vidare har sökanden angivit att kommissionen den 21 december 1988 har skickat ett telex, i vilket kommissionen utger sig för att ha antagit ett beslut den 22 december 1988. Utan att bortse från möjligheten att det här kan röra sig om ett skrivfel, har sökanden gjort gällande att det den 21 december 1988 antingen inte har funnits någon motivering till beslutet eller så skiljer sig skälen i denna motivering från de skäl som lämnas i det delgivna beslutet. Till stöd för sitt påstående har sökanden uppgivit att, på en begäran om att få sig beslutet tillkännagivet som sökanden framställde mellan den 21 december 1988 och den 3 februari 1989, dagen för delgivningen, har kommissionens tjänstemän svarat att texten i beslutet inte fanns tillgänglig på tyska och att en sådan delgivning därför inte var möjlig. Enligt sökanden är den tid som har förflutit mellan det att beslutet antogs och dess delgivning tillräcklig för att fastställa att det har skett en faktisk omarbetning av skälen för beslutet. Av detta skulle följa att beslutet är ogiltigt.
- 20 Efter konstaterandet att kommissionen har uppgivit att beslutet har antagits på grundval av texter avfattade på tyska, engelska och franska, har sökanden i sin replik understrukit att kommissionen, såväl enligt reglerna om kompetensfördelningen mellan institutionerna som enligt en korrekt tolkning av artikel 235 i fördraget, saknade rätt att bemyndiga den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor att fastställa texten i beslutet på övriga giltiga språk. För att klargöra samtliga dessa punkter har sökanden begärt att förstainstansrätten skall ålägga kommissionen att inge förslagen till beslutet av den 21 december 1988, samt göra dessa tillgängliga för parterna.
- 21 Mot bakgrund av den tid som har förflutit mellan den dag då beslutet antogs, vilket ägde rum strax före utgången av den behörige kommissionsledamotens mandat, och dess delgivning den 10 februari 1989, har Bayer i sin ansökan dragit slutsatsen att skälen för beslutet ännu inte hade fastställts den 21 december 1988. Vidare har sökanden anfört att skälen skall ingå som en beståndsdel i ett beslut och att ett av villkoren för att ett beslut som fattats enligt artiklarna 3 och 15 i förordning nr 17

skall vara giltigt, är att det är antaget i sin helhet, och därmed omfattar såväl slutet som skälen för detta. Sökanden har tillagt att när skälen för ett beslut en gång har fastställts, kan de inte längre bli föremål för rättelser, även om så kan tyckas nödvändigt. Genom att åberopa den ovannämnda domen om värphöns har sökanden hävdatt att en rättsakt av kommissionen är ogiltig om skälen för denna inte fastställs slutgiltigt samtidigt som akten antas. Sökanden har följaktligen begärt att domstolen skall ålägga kommissionen att inge förslaget till beslut, såsom det antogs av kommissionsledamöternas kollegium.

- 22 Med hänsyn till den tid som har förflutit mellan beslutets tillkännagivande per telex och delgivningen av detsamma, har Atochem i sin ansökan ifrågasatt om den delgivna texten verkligen överensstämmer med den text som har legat till grund för kommissionens avgörande.
- 23 Enichem har i sin ansökan gjort gällande att en avsevärd tid har förflutit mellan beslutets antagande och dess delgivning, och att det därför kan tänkas att den delgivna och publicerade texten inte stämmer överens med den text som antogs, vilket får till följd att det beslut som delgavs parterna är ogiltigt. Enichem har begärt att den gemenskapsrättslige domaren skall förelägga kommissionen att inge den text på kommissionens arbetspråk som låg till grund för dennas antagande av beslutet av den 21 december 1988. Enichem har vidare gjort gällande att beslutet har fattats före upprättandet av det slutliga protokollet för kommissionens förhör av sökanden, vilket avfattades först den 13 februari 1989. Sökanden har understrukit att till följd av detta har varken den rådgivande kommittén, kommissionsledamöternas kollegium eller kommissionens ledamot med ansvar för konkurrensfrågor kunnat ta del av texten i det slutliga förhørsprotokollet, och att förhöret inför kommissionen därför har fråntagits all betydelse.
- 24 Hoechst har i sin ansökan och replik hävdatt att motiveringen av beslutet i enlighet med artikel 190 i fördraget tydligt borde ha angivit de huvudsakliga rättsliga och faktiska omständigheter som ligger till grund för beslutet. Denna motivering borde

vidare ha förelegat vid tidpunkten för beslutets antagande. Det är nämligen oförenligt med artikel 190 i fördraget att i efterhand göra ändringar i denna motivering, om dessa går utöver vanliga rättelser av stavfel (det ovan nämnda värphönsmålet). Sökanden har ansett att det i det aktuella fallet finns all anledning att anta att dessa principer har frångåtts. Vidare har sökanden anmärkt att företaget den 21 december mottog ett telex från kommissionen som innehöll slutet i beslutet men inte skälen för detta, och som hänvisade till ett beslut av den 22 december 1988. Med hänsyn till de upplysningar som sökanden för övrigt erhållit av andra företag mot vilka beslutet också är riktat, har denna ansett att det finns grund för allvarliga tvivel huruvida detta beslut har kommit till stånd på grundval av ett fullständigt förslag, vilket innehöll den nödvändiga motiveringen i giltig språkform. Sökanden har därför begärt att kommissionen skall anmodas att till förstainstansrätten inge det förslag som låg till grund för beslutet av den 21 december 1988. Av kommissionens svaromål drar sökanden slutsatsen att det inte har antagits något beslut på spanska, italienska och nederländska. Beslutet borde dock enligt sökanden ha antagits på vart och ett av mottagarnas språk. Sökanden har därför "vid domstolen [ställt] frågan om det inte är så att kommissionens beslut borde ha fattats på grundval av texter som överensstämmer sinsemellan". Därutöver har sökanden, med hänsyn till den redogörelse för omständigheterna som kommissionen har lämnat i sitt svaromål, ifrågasatt om kommissionens ledamot med ansvar för konkurrensfrågor med giltig verkan kunde fastställa eller har fastställt beslutet på övriga giltiga språk, efter det att dennes mandat löpte ut den 5 januari 1989, dvs. elva dagar före den dag då översättningarna lämnades till kommissionens generalsekretariat. Av detta har sökanden dragit slutsatsen "att beslutet, vilket borde ha fastställts i form av ett enhetligt beslut med avseende på samtliga företag till vilka det är riktat, är angripbart i sin helhet".

- 25 Chemie Holding har för sin del, genom att likaledes åberopa det ovan nämnda värphönsmålet, gjort gällande att skälen för ett beslut i enlighet med artikel 190 i fördraget skall ingå som en beståndsdel i detta, medan det i föreliggande fall inte fanns någon slutgiltig version av skälen tillgänglig den 21 december 1988, utan endast ett förslag som hade beretts av den behörige föredraganden och som senare har ändrats och översatts till tyska. Sökanden har därför ansett att kommissionen inte med giltig verkan har antagit beslutet.

- 26 Som svar på dessa olika påståenden har kommissionen i svaromål och duplik, efter att ha påpekat att denna grund rörande brister som påstås ha behäftat beslutsförfarandet är helt ogrundade och inte kan styrkas av faktiska bevis, gjort gällande att förslagen till beslut framlades för kommissionsledamöternas kollegium på sex språk, nämligen tyska, engelska, spanska, franska, italienska och nederländska. Det framgår av protokollet från kommissionens sammanträde nr 945 att beslutet antogs på tre språk, nämligen tyska, engelska och franska, och att kommissionsledamöternas kollegium uppdrog åt den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor att fastställa beslutet på övriga giltiga språk. Ett sådant bemyndigade överensstämmer med artikel 27 i kommissionens arbetsordning, enligt den text som då var i kraft, vilket domstolen för övrigt också har bekräftat i sin dom av den 23 september 1986, AKZO mot kommissionen (5/85, Rec. s. 2585, punkt 40). Enligt kommissionen skulle nämligen ett sådant bemyndigande med nödvändighet innefatta möjligheten att vidta nödvändiga språkliga harmoniseringar. Efter avgörandet vid kommissionsledamöternas kollegium vidtogs en översättning av beslutet till de tre officiella språk som ännu inte fanns tillgängliga, det vill säga danska, grekiska och portugisiska. Dessa översättningar lämnades till generalsekretariatet den 16 januari 1989, den dag då de olika versionerna av beslutet, tillgängliga på vart och ett av gemenskapens officiella språk, underställdes juristlingvisterna i syfte att säkerställa att de stämde överens. Dessa harmoniseringsarbeten fullbordades i slutet av januari månad 1989. Kommissionen har angivit att den, om förstainstansrätten så önskar, är redo att inge de handlingar till vilka den hänvisar i sina inlagor. Kommissionen har tillagt att bemyndigandet inte gällde Peter Sutherland personligen, utan den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor.
- 27 Ställd inför dessa skiljaktiga skriftliga resonemang, har förstainstansrätten för att kunna ta ställning till sökandenas grunder funnit det nödvändigt att jämföra den akt som delgivits sökandena och publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* med den antagna akten. Vad avser kommissionens eget initiativ till att inge bevisning, har rätten inom ramen för rättegångens beredning (ovannämnda domen AKZO mot kommissionen) genom en processledningsåtgärd av den 3 december 1991 anmodat kommissionen att inge dels protokollet från sammanträdet i kommissionsledamöternas kollegium den 21 december 1988, dels texten i beslutet, såsom det antogs av kommissionsledamöternas kollegium.

28 I bilagorna 4 och 5 i det svar på processledningsåtgärden som inkom till förstainstansrättens kansli den 10 februari 1992 har kommissionen ingivit följande:

a) Sidan 41—43 i protokollet, avfattat på franska, från sammanträde nr 945 i kommissionsledamöternas kollegium den 21 december 1988, märkt COM(88) PV 945 final. Detta protokoll åtföljs av ett "omslag" av vilket det framgår dels att sidan 41—43 ingår i avdelning I i sammanträdesprotokollet, vilket innehåller 60 sidor, dels att nämnda protokoll har godkänts av kommissionsledamöternas kollegium den 22 december 1988. Denna förstasida är försedd med underskrifter av kommissionens ordförande och generalsekreterare. Den ingivna kopian överensstämmer med originalet är vidimerad av kommissionens generalsekreterare och den är försedd med kommissionens stämpel.

b) Ett utdrag ur en handling märkt SEC(88) 2033, EGT nr 945, punkt 15, daterad den 19 december 1988 med titeln "meddelande till kommissionens ledamöter", till vilket fogats en handling märkt med bilaga 3, med titeln "modifications to be included in point 27—PVC, in point 34—LDPE" (ändringar som skall införas i punkt 27—PVC och i punkt 34—PELD).

c) Tre förslag till beslut, daterade den 14 december 1988, avfattade på tyska, engelska och franska, märkta C (88) 2498.

29 I sina kommentarer till den andra av de ovannämnda handlingarna, märkt SEC(88) 2033, angivna på ett försättsblad, har kommissionen gjort gällande att det framgår av lydelsen "med reservation för en senare ändring i texten jfr ansluten bilaga 3" att texten i det stycke som skulle infogas i punkt 34 i PELD-beslutet hade godkänts av kanslicheferna och överlämnats till kommissionsledamöterna tillsammans med resten av förslaget till beslut. Kommissionen har därtill preciserat att kommissionens sammanträdesprotokoll refererar till kanslichefernas mötesprotokoll, samt att det inte finns någon uppgift i kommissionens sammanträdesprotokoll som medger slutsatsen att de av kanslicheferna lämnade rekommendationerna inte har följts helt och hållet. Enligt kommissionen visar detta att det kompletterande stycket har

underställtts kommissionen, vilken har godkänt det vid sitt möte den 21 december 1988.

- 30 Vad beträffar handlingen märkt C(88) 2498, vilken återger de tyska, engelska och franska versionerna av det förslag till beslut som lämnats till kommissionsledamöternas kollegium, har kommissionen uppgivit att de spanska, italienska och nederländska versionerna av denna text faktiskt fanns tillgängliga den 21 december 1988 och att denna omständighet på intet vis motsägs av det faktum att de nämnda versionerna av beslutet inte nådde tjänsterna för språkgranskning förrän den 16 januari 1989. Enligt kommissionen har de nio språkversionerna skickats samtidigt för språkgranskning, i enlighet med en intern praxis vid kommissionens tjänster. Kommissionen har tillagt att förseningen i detta fall endast berodde på att de danska, grekiska och portugisiska versionerna inte funnits tillgängliga förrän i mitten av januari 1989 (försättsbladet till bilaga 5 i kommissionens svar av den 6 februari 1992).

B — De omständigheter som har föranlett förstainstansrättens beslut om bevisupptagning den 10 mars 1992

- 31 Kommissionen har i sina skriftliga inlagor uppgivit, för övrigt bekräftade av dennas uttalanden under det muntliga förfarandet, att kommissionsledamöternas kollegium den 21 december 1988 förelades ett andra förslag till beslut, om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i fördraget inom polyvinylkloridsektorn (beslut 89/190/EEG (IV-31.865, PVC)). I detta hänseende har kommissionen uppgivit att beslutet rörande PVC-sektorn och det ifrågavarande beslutet gällde ingripanden mot i hög grad likartade överträdelser och att undersökningarna genom vilka de avslöjades, liksom de olika etapperna av det administrativa förfarandet, därtill genomfördes parallellt. Det bör tillika påpekas att sökandena, såväl i sina skriftliga inlagor som under det muntliga förfarandet, har framhållit likheten mellan denna tvist och den tvist som likaledes har underställtts förstainstansrättens domstolskon-

troll i det ovan nämnda PVC-målet. I det sistnämnda målet har förstainstansrätten fällt följande avgörande:

”1) Den rättsakt som har delgivits sökandena och publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, nr L 74, av den 17 mars 1989 (s. 1), och vars titel lyder ’kommissionens beslut 89/190/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.865, PVC)’ är en nullitet.

2) Talan avvisas.

3) Kommissionen skall ersätta samtliga kostnader.”

32 Med hänsyn till dels den konstaterade och erkända likheten mellan de två tvisterna, dels de handlingar som kommissionen ingivit som svar på den ovan beskrivna processledningsåtgärden, har förstainstansrätten den 10 mars 1992 beslutat att ”kommissionen senast tisdagen den 31 mars 1992 kl. 12.00 skall inge en vidimerad kopia av kommissionens beslut av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) (89/191/EEG), såsom det har antagits av kommissionsledamöternas kollegium vid dess sammanträde den 21 december 1988 och bestyrkts enligt kraven i kommissionens arbetsordning, och detta i de språkversioner på vilka beslutet antogs”.

33 Kommissionen har den 31 mars 1992 ingivit en vidimerad kopia av vad som uppges vara kommissionens beslut av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD), på de sex giltiga språken, nämligen engelska, franska, italienska, nederländska, spanska och tyska. Försättsbladet till var och en av dessa språkversioner är försett med ett bestyrkande i enlighet med artikel 12 i kommissionens arbetsordning, enligt den text som då var i kraft. Detta bestyrkande är inte daterat. Det är avfattat på franska och anger att

”beslutet har antagits av kommissionen vid sammanträde nr 945 hållet i Bryssel den 21 december 1988”. Det bör vidare påpekas att för var och en av dessa språkversioner anges i bestyrkandet det antal sidor som den berörda akten innehåller. I var och en av språkversionerna följs bestyrkandet av underskrifter av kommissionens ordförande och generalsekreterare, och varje försättsblad är försett med kommissionens stämpel.

34 I den skrivelse av den 31 mars 1992 som åtföljer de till förstainstansrätten ingivna handlingarna, har kommissionen angivit att de ingivna texterna är identiska med de som delgavs sökandena och att de alltså innehåller de ändringar som gjorts av juristlingvisterna. Försättsbladet uppges vara en bestyrkt kopia av bestyrkandet som har gjorts i enlighet med artikel 12 i kommissionens arbetsordning. Kommissionen har i samma skrivelse medgivit att detta bestyrkande nyligen har ägt rum och att det gjordes enbart för att kommissionen skulle kunna rätta sig efter förstainstansrättens föreläggande.

35 Vidare bör det på denna punkt erinras om att kommissionen, i sitt svar på processledningsåtgärden av den 3 december 1991, har vidhållit att äktheten av texten i beslutet, såsom det delgavs sökandena, garanteras dels av underskrifterna av kommissionens ordförande och generalsekreterare på protokollet från kommissionens sammanträde, dels genom generalsekreterarens underskrift på sista sidan i beslutet. På samma sätt har kommissionen, under återopande av domstolens dom av den 17 oktober 1989, Dow Chemical Iberica m. fl. mot kommissionen (97/87—99/87, Rec. s. 3165, punkt 59), vidhållit att det inte finns någon bestämmelse som ålägger den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor att underteckna mandat texten i det beslut som delges, utan att denne däremot endast behöver underteckna omslaget (försättsbladet till bilaga 4 i kommissionens svar av den 6 februari 1992).

C — Processledningsåtgärden av den 2 april 1992 och sökandenas skriftliga yttranden med anledning av de handlingar som har ingivits av kommissionen

- 36 Förstainstansrätten har den 2 april 1992 tillställt sökandena de ovan beskrivna handlingarna, som av kommissionen hade ingivits som svar på bevisupptagningsåtgärden av den 10 mars 1992, tillsammans med kommissionens kommentarer. Förstainstansrätten har vidare anmodat de av sökandena som har påstått att det föreligger skillnader mellan de olika språkversionerna av beslutet, liksom mellan det förslag till beslut som var i kommissionens besittning vid denna tidpunkt och den text som delgavs var och en av dem, att upplysa rätten om de, med hänsyn till de av kommissionen ingivna handlingarna, vidhåller dessa påståenden, i vilket fall de uppmanas att till stöd för sina påståenden tillhandahålla en översiktstabla som åskådliggör de påstådda skillnaderna mellan den akt som antogs och den som delgavs.
- 37 Förstainstansrätten har, i enlighet med artikel 64.3 b i rättegångsreglerna, därtill givit sökandena tillfälle att yttra sig skriftligen om de handlingar som sålunda har ingivits som svar på bevisupptagningen, och detta med hänsyn till den ovan nämnda PVC-domen.
- 38 Med anledning av denna uppmaning har BASF, Bayer, Enichem, Chemie Holding, Hoechst, Atochem, Dow Chemical, Neste och Shell International Chemical till förstainstansrätten ingivit en analys, i vilken texten i den akt som delgavs dem jämförs med texten i det förslag till beslut som underställdes kommissionsledamöternas kollegium den 21 december 1988. Av de analyser som nämnda sökande har gjort av var och en av språkversionerna, har de dragit slutsatsen att såväl skälen som slutet i den delgivna rättsakten har ändrats i förhållande till det förslag som underställdes kommissionen och att dessa ändringar går långt utöver sådana vanliga grammatiska och syntaktiska ändringar som är tillåtna enligt domstolens rättspraxis (den ovan nämnda värphönsdomen).

- 39 Närmare bestämt har samtliga sökande konstaterat att ett nytt stycke har införts i punkt 34 i den angripna akten, och detta i var och en av de giltiga språkversionerna. Särskilt med stöd av punkt 44—47 i den ovan nämnda PVC-domen, som avser ett motsvarande införande i den rättsakt rörande PVC-sektorn som antogs samma dag, har sökandena hävdade att kommissionen inte har lyckats visa att kommissionsledamöternas kollegium faktiskt skulle ha godkänt införandet av nämnda stycke, vilket innebär en väsentlig ändring av den angripna rättsakten — en ändring vars text, avfattad på franska och engelska, har fastställts vid kanslichefernas särskilda möte den 19 december 1988 (Doc. SEC(88) 2033).
- 40 Vissa sökande, nämligen BASF, Hoechst, Bayer, Enichem och Chemie Holding, har därmed dels bekräftat eller vidhållit den grund som härigenom har framförts, dels kompletterat denna grund genom att göra gällande att de nämnda skillnaderna innebär en överträdelse av principen om att ändring inte får ske i kommissionens antagna rättsakter. De övriga sökandena har uppgett att de, med hänsyn till de av kommissionen ingivna handlingarna, åberopade den grund som avser brott mot principen om att ändring inte får ske i antagna rättsakter.
- 41 Vidare har samtliga sökande i sina yttranden åberopat en första ny grund som rör bristen på behörighet hos den myndighet som utfärdade rättsakten. Denna första nya grund är uppdelad i två delar.
- 42 För det första har sökandena påstått att den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor inte hade behörighet *rationae materiae* (i sak) att anta de rättsakter som delgavs och publicerades på spanska, italienska och nederländska.
- 43 I detta hänseende har samtliga sökande vidhållit att kommissionsledamöternas kollegium aldrig antog beslutet på spanska, italienska och nederländska, eftersom kollegiet vid sammanträdet den 21 december 1988 endast hade tillgång till de tyska,

engelska och franska versionerna av förslaget till beslut. Sökandena har gjort gällande att, enligt lydelsen av artikel 27.1 i kommissionens arbetsordning (vilken inte borde kunna tolkas extensivt), enligt den text som då var i kraft, den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor inte kunde bemyndigas att ensam fastställa de giltiga språkversioner av den angripna rättsakten som ännu inte fanns tillgängliga vid tidpunkten för de kollegiala överläggningarna den 21 december 1988, eftersom ett sådant bemyndigande överskrider ramen för de lednings- och förvaltningsåtgärder som avses i artikel 27 i kommissionens arbetsordning och innebär ett brott mot kollegialitetsprincipen.

- 44 För det andra, vad avser den andra delen av den första nya grunden, har sökandena invänt mot att den ledamot som ansvarar för konkurrensfrågor skulle ha haft behörighet *ratione temporis* (i tiden) att anta de rättsakter som delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. I detta hänseende har sökandena, genom en analys av kommissionens förklaringar beträffande det sätt på vilket beslutsförfarandet och granskningen av beslutet genomfördes, kommit fram till att samtliga språkversioner av denna rättsakt inte har funnits tillgängliga förrän fr. o. m. den 16 januari 1989. Av detta har de dragit slutsatsen att samtliga akter, såsom de har delgivits på vart och ett av de sex giltiga språken, måste ha antagits efter den 5 januari 1989, det vill säga den dag då mandatet gick ut för ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor, Peter Sutherland. Vad angår den maskinskrivna påskriften "för kommissionen, Peter Sutherland, ledamot av kommissionen" nederst på de delgivna akterna, har sökandena under åberopande av den ovan nämnda PVC-domen, hävdade att även om denna påskrift, i avsaknad av Peters Sutherlands handtecknade namn, skulle kunna gälla för dennes underskrift, måste den helt klart ha anbringats antingen efter den dag då dennes mandattid löpte ut eller före den 5 januari 1989, dvs. vid ett datum då rättsakterna, sådana de har delgivits och publicerats, inte existerade. Enligt sökandena har därför den angripna akten antagits av en myndighet som vid tiden saknade behörighet.

- 45 I en andra ny grund har sökandena konstaterat att oaktat förstainstansrättens föreläggande av den 10 mars 1992 att inge en sådan handling översatt till vart och ett av

de giltiga språken på var och en av de giltiga språkversionerna, har kommissionen inte företett någon vidimerad kopia av beslutet, vilket skulle ha bestyrkts i enlighet med kraven i artikel 12 i den arbetsordning som då var i kraft, enligt vilken "de rättsakter som antas vid kommissionens sammanträden ..., skall bestyrkas på de språk på vilka de är giltiga, genom ordförandens och generalsekreterarens underskrifter".

- 46 Med utgångspunkt från omständigheten att den rättsakt som i PVC- domen fastställdes vara en nullitet hade tillkommit under förhållanden som var identiska med de som ledde till den rättsakt som här angrips, har sökandena gjort gällande att detta borde medföra att förstainstansrätten tillämpar sin bedömning i nämnda dom på omständigheterna i detta mål.
- 47 Med stöd av den nämnda domen har sökandena hävdatt att endast ett bestyrkande av beslutet, i enlighet med artikel 12 i kommissionens arbetsordning, tillsammans med kommissionens sammanträdesprotokoll, upprättat och undertecknat i enlighet med artikel 10 i kommissionens arbetsordning, i vilket antagandet av akten omnämns, skulle för det första göra det möjligt att försäkra sig om denna akts faktiska existens och innehåll samt om att den överensstämmer med vad kommissionsledamöternas kollegium har velat. För det andra skulle ett bestyrkande, genom aktens datering samt ordförandens och generalsekreterarens underskrifter, göra det möjligt att förvissa sig om behörigheten hos den myndighet som utfärdade rättsakten. Dessutom skulle ett bestyrkande, genom att göra akten verkställbar, säkerställa dess fulla införlivande i gemenskapernas rättsordning.
- 48 I detta hänseende har sökandena vägrat att medge att beslutets följebrev, daterat den 5 januari 1989 och undertecknat av Sutherland, på något som helst vis skulle kunna ersätta det bestyrkande som föreskrivs i kommissionens arbetsordning, då de anser att denna skrivelse inte kan likställas med beslutet i sig.

- 49 Sökandena har gjort samma anmärkning med avseende på stämpeln "vidimerad avskrift", följd av en odaterad underskrift av kommissionens generalsekreterare, David Williamson, som har anbringats på första sidan av var och en av de giltiga språkversioner av beslutet som ingavs av kommissionen den 31 mars 1992.
- 50 Med avseende på en tredje ny grund har sökandena vägrat att tillerkänna det bestyrkande något rättsligt värde som skrevs under av generalsekreteraren och kommissionens ordförande Jacques Délors och i efterhand anbringades på de handlingar som ingavs den 31 mars 1992.
- 51 Med påpekande om att kommissionen har medgivit att det nämnda bestyrkandet har lagts till enbart i syfte att följa förstainstansrättens föreläggande av den 10 mars 1992, har sökandena hävdats att ett bestyrkande bara är giltigt på villkor att det har utförts före delgivningen till dem som beslutet riktas till, medan däremot anbringandet i efterhand av ett sådant försenat bestyrkande har bidragit till att öka förvirringen vad beträffar den angripna aktens datering och innehåll.
- 52 På denna punkt har vissa av sökandena framhållit omständigheten att detta försenade bestyrkande är odaterat och att samma formulering på franska har anbringats på var och en av beslutets språkversioner. Dessa sökande anser att ett bestyrkande, i enlighet med den ovannämnda bestämmelsen i kommissionens arbetsordning, måste avfattas på ett språk som motsvarar det i var och en av de språkversioner på vilka rättsakten har antagits.
- 53 Slutligen har sökandena gjort gällande en fjärde ny grund, enligt vilken den angripna akten, mot bakgrund av att det saknas ett vederbörligen antaget och bestyrkt beslut, inte har delgivits dem på ett giltigt sätt.

Tillåtlighet

Angående tillåtligheten av talan i mål T-103/89, Shell International Chemical mot kommissionen

Parternas argument

- 54 Kommissionen har gjort en invändning om att Shell International Chemicals talan (T-103/89) är otillåten, på grund av att den inte har väckts inom de två månader och tio dagar som företaget hade till sitt förfogande, enligt artikel 173 tredje stycket i fördraget och enligt bilaga 2 i rättegångsreglerna för domstolen om frister med hänsyn till avstånd.
- 55 Som stöd för sin invändning har kommissionen ingivit ett mottagningsbevis för rekommenderad försändelse, undertecknad och daterad av en tjänsteman vid postmyndigheterna i Förenade konungariket, av vilken det framgår att beslutet skulle ha delgivits det sökande företaget den 11 februari 1989. Med tillämpning av den beräkningsmetod för talefrister som följer av bl. a. domstolens dom av den 15 januari 1987, *Misset mot Rådet* (152/85, Rec. s. 223), enligt vilken en frist som uttrycks i kalendermånader går ut den dag i den angivna månaden som bär samma nummer som den dag då fristen började löpa, har kommissionen dragit slutsatsen att den frist för talan som företaget förfogade över, dvs. två månader och tio dagar, gick ut fredagen den 21 april 1989 kl. 24.00. Den talan som inkom måndagen den 24 april 1989 skulle därmed ha väckts för sent.
- 56 I sina yttranden rörande invändningen om att talan är otillåten har sökanden varken bestritt längden av fristen för talan eller den metod för beräkning av frister som har förordats av kommissionen. Sökanden har emellertid invänt mot påståendet att den skulle ha delgivits beslutet lördagen den 11 februari 1989. Den har påstått att

datumet den 11 februari 1989, vilket var den dag då den omtvistade försändelsen mottogs av postverket, har, genom misstag av en tjänsteman vid postverket, skrivits i den ruta på avin som är reserverad för mottagaren. Sökanden har vidare påstått att försändelsen levererades, varvid beslutet alltså delgavs, måndagen den 13 februari 1989. Som stöd för sina påståenden har sökanden bl. a. ingivit ett vittnesmål under ed som är undertecknat av chefen för kundtjänsten i Londons sydöstra post-distrikt.

- 57 I sina kompletterande yttranden har kommissionen medgivit att sökanden har ingivit bevisning som förefaller övertygande, och som kan föranleda rätten att inte ta hänsyn till postmottagningsbeviset.

Förstainstansrättens bedömning

- 58 Enligt vad som framgår av fast rättspraxis svarar den strikta tillämpningen av gemenskapsreglerna om processfrister mot kravet på rättssäkerhet och det nödvändiga i att undvika all form av diskriminering eller godtycklig behandling inom rättsskipningen (domstolens dom av den 26 november 1985, Cockerill—Sambre mot kommissionen, 42/85, Rec. s. 3749, punkt 10). Därtill följer av en fast rättspraxis att varken domstolen eller parterna råder över fristerna för talan, vilka är av allmän och tvingande art (förstainstansrättens dom av den 29 maj 1991, Bayer mot kommissionen, T-12/90, Rec. s. II-219, samt domstolens dom av den 15 december 1994, Bayer mot kommissionen, C-195/91 P, Rec. s. I-5619).
- 59 När det gäller att bestämma den dag för delgivning av ett beslut då, enligt artikel 173 tredje stycket i fördraget, fristen för att väcka talan börjar löpa, följer av en fast rättspraxis att ett beslut skall anses som delgivet när det har meddelats den person till vilken det är riktat och denna är i stånd att ta del av beslutet. I detta sammanhang påpekar förstainstansrätten att en rekommenderad försändelse med mottagningsbevis utgör, enligt rättspraxis, ett lämpligt sätt för delgivning, eftersom det ger

möjlighet att med säkerhet fastställa när tidsfristen börjar löpa (förstainstansrättens ovannämnda dom, Bayer mot kommissionen).

- 60 Förstainstansrätten konstaterar, efter en granskning av det postmottagningsbevis som har ingivits av kommissionen, att rutan med ovanskriften "datum och mottagarens underskrift" bär datumet den 11 februari 1989, men innehåller inte någon underskrift. Därutöver är det vittnesmål under ed som är undertecknat av chefen för kundtjänsten i Londons sydöstra postdistrikt, liksom de handlingar som följer med detta, tillräckligt för att fastställa att datumet den 11 februari 1989 faktiskt av misstag har satts i denna ruta av en tjänsteman vid postverket, då försändelsen togs vid postkontoret i London, och inte av en företrädare för sökanden då försändelsen överlämnades till denne. Av detta följer att de uppgifter i nämnda postmottagningsbevis som rör dagen för försändelsens överlämnande är felaktiga och därför inte bör beaktas.
- 61 Genom den bevisning som har företetts av sökanden — särskilt det ovan angivna vittnesmålet under ed av tjänstemannen vid postverket — kan det fastställas att den försändelse som innehöll det omtvistade beslutet överlämnades till sökanden måndagen de 13 februari 1989. Det är alltså denna dag som beslutet har delgivits sökanden, i den mening som avses i artikel 173 tredje stycket i fördraget.
- 62 Enligt tillämpning av den beräkningsmetod för talefrister som godkändes av domstolen i den ovan nämnda domen *Misset mot rådet*, har sökandens frist på två månader och tio dagar löpt ut den 23 april 1989. Förstainstansrätten konstaterar emellertid att den 23 april 1989 var en söndag och att, enligt artikel 80.2 i de rättegångsregler för domstolen som då var i kraft, en frist som löper ut en söndag

skall förlängas till utgången av nästa påföljande arbetsdag. Av detta följer att sökandens ansökan, vilken inkom till domstolen måndagen den 24 april 1989, har ingivits i rätt tid.

63 Talan i mål T-103/89 bör därför anses som tillåten

Angående tillåtligheten av de nya grunder som har åberopats av sökandena i deras yttranden med anledning av processledningsåtgärden av den 2 april 1992

64 I enlighet med vad som ovan angivits har sökandena utvecklat fyra nya grunder i de yttranden som har ingivits med anledning av processledningsåtgärden av den 2 april 1992. Dessa yttranden gäller vilka slutsatser som kan dras av de handlingar som kommissionen har ingivit som svar på bevisupptagningsåtgärden av den 10 mars 1992.

65 Enligt artikel 48.2 i rättegångsreglerna för förstainstansrätten får ingen ny grund åberopas under rättegången, såvida den inte grundar sig på rättsliga eller faktiska förhållanden som framkommit under rättegången.

66 Förstainstansrätten konstaterar dock att samtliga de fyra nya grunderna stöder sig på faktiska förhållanden som, då de har samband med kommissionens interna verksamhet, har framkommit genom svaranden under rättegången, bl. a. genom svaret på förstainstansrättens bevisupptagningsåtgärd.

67 Härav följer att de fyra nya grunder som har åberopats av sökandena i alla händelser måste anses som tillåtna.

Saken

Angående de yrkanden som avser att fastställa om den rättsakt som har delgivits sökandena är en nullitet eller, i andra hand, om det omtvistade beslutet är ogiltigt

- 68 Förstainstansrätten konstaterar att till stöd för sina yrkanden hade sökanden inledningsvis i sina ansökningar åberopat tre grupper av grunder, vilka avsåg brott mot grundläggande rättigheter, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter och det att kommissionen med avseende på artikel 85.1 i fördraget skulle ha gjort en värdering och en rättslig bedömning av otillräckliga eller felaktiga fakta. I sina yttranden med anledning av processledningsåtgärden av den 2 april 1992 har sökanden, såsom angivits, åberopat fyra nya grunder.
- 69 Förstainstansrätten bedömer det som lämpligt att först behandla vissa av de nya grunder som har åberopats av sökandena. I detta hänseende bör en prövning först ske av den grund som avser ett brott mot principen om att ändring inte får ske i antagna rättsakter, sedan av den grund som avser bristande behörighet hos den myndighet som utfärdade rättsakten och därefter av den grund som avser oriktigheter i samband med aktens bestyrkande. Slutligen kommer domstolen att pröva den grund som avser rättsaktens nullitet, varvid hänsyn även kommer att tas till vad som följer av prövningen av de tre övriga grunderna.
- 70 Det bör noteras, före prövningen av dessa grunder, att kommissionen den 29 april 1992 överklagade den ovan nämnda PVC-domen till domstolen. Genom en dom av den 15 juni 1994 upphävde domstolen förstainstansrättens dom, av det skälet att rätten hade gjort fel i sin rättstillämpning när den fastställde att beslutet i fråga var en nullitet. Domstolen ogiltigförklarade emellertid det beslut som av rätten hade fastställts som en nullitet, nämligen kommissionens beslut 89/190/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.865, PVC), av det skälet att väsentliga formföreskrifter hade åsidosatts i

samband med dess antagande (domen kommissionen mot BASF m. fl., C-137/92 P, Rec. s. I-2555).

A — Angående den grund som avser brott mot principen om att ändring inte får ske i antagna rättsakter

- 71 Flera av sökandena har framhållit att den akt som delgavs och publicerades i *Euro-peiska gemenskapernas officiella tidning* på vissa punkter avviker från den akt som antogs. Dessa avvikelser, som går utöver vanliga grammatiska och syntaktiska ändringar, innebär ett uppenbart brott mot principen om att ändring inte får ske i en antagen rättsakt och medför att beslutet i sin helhet är en nullitet (se punkt 18—25 ovan).
- 72 Samtidigt som kommissionen har medgivit att de ändringar som sökandena har påvisat faktiskt föreligger, har den vidhållit att nämnda ändringar på intet vis har påverkat de berörda företagens rättigheter, och att de därför inte kan åberopas för att angripa beslutets giltighet. Kommissionen har nämligen ansett att företagens rättigheter uteslutande bestäms av de delgivna rättsakterna. Kommissionen har även gjort gällande att de sagda ändringarna antingen var av rent syntaktiskt eller grammatiskt slag, eller att de hade sitt ursprung i de förslag som togs fram vid kanslichefernas särskilda möte den 19 december 1988. Till stöd för sitt resonemang har kommissionen ingivit samtliga de handlingar som har behandlats ovan (se punkterna 26 och 33).
- 73 Förstainstansrätten anser att principen om att ändring inte får ske i en rättsakt, när den en gång har antagits av den behöriga myndigheten, är av väsentlig betydelse för rättssäkerhet och stabilitet vad avser den rättsliga ställningen i gemenskapens rättsordning för både gemenskapsinstitutionerna och de rättssubjekt vilkas rättsliga ställning och faktiska omständigheter påverkas av ett beslut av sagda institutioner. Endast ett strikt och ovillkorligt iakttagande av denna princip kan säkerställa att

rättsakten efter sitt antagande inte kan ändras annat än i enlighet med gällande bestämmelser om behörighet och förfarande, och att den delgivna och publicerade akten följaktligen utgör en exakt kopia av den antagna rättsakten och därmed troget återspeglar den behöriga myndighetens vilja.

- 74 I detta sammanhang konstaterar förstainstansrätten att domstolen i sin ovan nämnda dom kommissionen mot BASF m. fl., har förklarat att iakttagandet av principen om kommissionens kollegialitet, och särskilt kravet på att besluten skall diskuteras av samtliga kommissionsledamöter, måste vara väsentlig för de rättssubjekt som berörs av beslutens rättsverkningar, på så vis att de personer till vilka besluten riktas måste kunna vara säkra på att dessa verkligen har antagits kollegialt och att de exakt motsvarar kollegiets vilja (punkt 64). Domstolen har understrukt att detta i synnerhet gäller sådana rättsakter, vilka uttryckligen betecknas som beslut, som kommissionen enligt artikel 3.1 och artikel 15.2 a i förordning nr 17 skall fatta med avseende på företag eller företagssammanslutningar för att säkerställa att konkurrensreglerna iakttas och för att i förekommande fall fastställa överträdelse av dessa regler, meddela företagen förelägganden samt ålägga dem böter (punkt 65).
- 75 Domstolen har i samma dom även erinrat om att sådana beslut skall motiveras, enligt artikel 190 i fördraget, och att denna bestämmelse i enlighet med fast rättspraxis medför ett krav på att kommissionen skall ange de skäl som har föranlett den att anta ett beslut, så att gemenskapens domstolar kan utöva sin kontroll och att medlemsstaterna såväl som berörda medborgare kan få kännedom om de omständigheter som ligger till grund för tillämpningen av fördraget (punkt 66).
- 76 Domstolen har därutöver preciserat att slutet i ett beslut om konkurrensfrågor bara kan förstås och dess räckvidd bara kan bedömas mot bakgrund av dess motivering och att, eftersom slutet och skälen i ett beslut utgör en odelbar helhet, det i enlig-

het med kollegialitetsprincipen bara tillkommer kommissionen som kollegium att samtidigt anta dessa bägge beståndsdelar. Med hänvisning till sin ovan nämnda dom om värphöns har domstolen påmint om att iakttagelsen av detta krav innebär att endast rena rättelser av stavfel eller grammatik får göras i texten till en rättsakt, efter det att den formellt har antagits av kollegiet, och att varje annan ändring faller inom detta kollegiums exklusiva behörighet (punkt 67—68).

- 77 På grundval av dessa överväganden konstaterar förstainstansrätten slutligen att domstolen har ogillat kommissionens argument om att kommissionsledamöternas kollegium under beslutsförfarandet kan inskränka sig till att ge uttryck för sin vilja att handla på ett visst sätt, utan att behöva medverka till avfattningen av den rättsakt genom vilket beslutet får laga kraft och den slutliga utformningen av denna. Domstolen har härvid anmärkt att då den intellektuella beståndsdel och den formella beståndsdel utgör en odelbar helhet, är den skriftliga utformningen av rättsakten ett nödvändigt uttryck för viljan hos den myndighet som har antagit denna (punkt 69—70).
- 78 I det aktuella fallet konstaterar förstainstansrätten för det första att samtliga handlingar som har ingivits av kommissionen och granskats ovan (se punkterna 28 och 30) fastställer att de tre förslag, daterade den 14 december 1988, som framlades för överläggningen vid kommissionsledamöternas kollegium på vissa punkter avviker från de akter som delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Rätten konstaterar att svaranden i princip inte har förnekat dessa avvikelser, antingen därför att den anser att vissa av dem har mindre betydelse, eller att dessa ändringar på intet vis påverkar företagens rättigheter och skyldigheter, såsom de bestäms genom innehållet i den delgivna akten.
- 79 För det andra konstaterar förstainstansrätten att kommissionen, enligt själva ordalydelsen av protokollet från sammanträde nr 945 i kommissionsledamöternas kol-

legium, efter att ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor, Peter Sutherland, den 21 december 1988 hade framlagt förslagen till beslut märkta C (88) 2498, samma dag

— beslutade att de 17 företag som utpekats i PELD-ärendet hade överträtt artikel 85 i fördraget, fastställde beloppen av de böter som skulle åläggas företagen och godkände principbeslutet om att ålägga företagen att upphöra med överträdelserna,

— antog ett beslut i PELD-ärendet IV/31.866 på tyska, engelska och franska, vilka är giltiga språk för vissa av sökandena. Besluten finns "återgivna" i de ovan nämnda handlingarna C (88) 2498,

— bemyndigade den ledamot av kommissionen som har ansvar för konkurrensfrågor att anta texten i beslutet på gemenskapens övriga officiella språk,

— underrättades om hur kommissionsledamöternas kanslichefer hade behandlat ärendet vid det särskilda möte och det veckomöte som hölls den 19 december 1988.

80 Det är mot bakgrund av dessa faktiska omständigheter som förstainstansrätten skall göra en rättslig bedömning av den grund som avser brott mot principen om att ändring inte får ske i en antagen rättsakt, vad gäller de versioner som antogs på tyska, engelska och franska.

81 Förstainstansrätten konstaterar att det framgår av en jämförelse mellan förslagen till beslut av den 14 december 1988, såsom de antogs av kommissionsledamöternas kollegium, enligt lydelsen av protokollet från sammanträde nr 945 på tyska, engelska och franska, å ena sidan, och av beslutet såsom det delgavs och publicerades, å andra sidan, att detta har varit föremål för åtskilliga ändringar efter det att det antogs. Denna jämförande granskning bekräftar riktigheten av de tablåer över skillnader som har ingivits av BASF, Bayer, Enichem, Chemie Holding, Hoechst, Atochem, och Dow Chemical, mot vilka kommissionen för övrigt inte har gjort några

invändningar, utan begränsat sig till att framhålla att ändringarna inte är av väsentlig art.

82 En jämförelse mellan de tre förslagen av den 14 december 1988, avfattade på tyska, engelska och franska och antagna av kommissionen den 21 december 1988, enligt protokollet från sammanträde nr 945, visar nämligen att det beslut som har antagits på engelska, franska och tyska skiljer sig på ett betydande vis från beslutet såsom det har delgivits och publicerats. Även om syftet med ändringarna i den akt som antogs på tyska, engelska och franska av kommissionsledamöternas kollegium har varit att harmonisera de texter som delgavs och publicerades på de olika giltiga språken, är dessa ändringar ändå regelvidriga, eftersom de har skett efter antagandet av rättsakten och i vissa fall går långt utöver vad som kan anses vara vanliga rättelser av stavning och syntax, och då de således direkt bryter mot principen om att ändring inte får ske i en rättsakt som har antagits av en behörig myndighet.

83 Flera av de skillnader som har avslöjats, bl. a. i sökandenas gemensamma framställning, kan nämligen inte betraktas som enbart rättelser av stavning eller syntax. Bland dessa noterar förstainstansrätten särskilt att det i de tyska, engelska och franska texterna i beslutsförslaget daterat den 14 december 1988, och detta efter det att kommissionen hade antagit förslaget, enligt vad som följer av det ovannämnda protokollet från sammanträde nr 945, har gjorts följande ändringar:

i) Ändringar av den text i förslaget av den 14 december som antogs på tyska (hänvisningarna anges i den version av förslaget till beslut som antogs på tyska, ingiven av kommissionen den 7 februari 1992 och daterad den 14 december 1988):

— På sidan 19, i punkt 14 femte stycket har i den delgivna och publicerade texten meningen "Auch Repsol wurde offiziell eingeladen" ("Även Repsol har officiellt givits tillfälle att") lagts till.

— På sidan 24, i punkt 31 sjätte stycket har meningen "Die Kommission erkennt nicht an, daß diese Hersteller ein solch umfangreiches Unternehmen ohne eine globale Koordinierung oder Leitung ihrer Preispolitik durchgeführt haben können" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit en så betydande verksamhet utan en global samordning av sin prispolitik") i den delgivna och publicerade akten ersatts av meningen "Die Kommission erkennt nicht an, daß diese Hersteller den Vertrieb eines derart preisanfälligen Erzeugnisses ohne interne Leitung ihrer Preispolitik durchgeführt haben können" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit verksamhet avseende denna priskänsliga produkt utan en intern styrning av sin prispolitik").

— På sidan 48, i punkt 64 första stycket har en femte strecksats som inte förekommer i texten i förslaget av den 14 december 1988, "— die Sitzungen blieben äußerst geheim" ("mötena hölls i största hemlighet") lagts till i den publicerade och delgivna texten, medan texten i den femte strecksats som fanns i förslaget till beslut har flyttats och kommit att utgöra andra stycket i punkt 64 i den delgivna och publicerade texten.

ii) Ändringar av den text i förslaget av den 14 december 1988 som antogs på engelska (hänvisningarna anges i den version av förslaget till beslut som antogs på engelska, ingiven av kommissionen den 7 februari 1992 och daterad den 14 december 1988):

— På sidan 2, i punkt 2 första stycket har i andra meningen ledet "and in some cases produce inside the EEC" ("och i vissa fall tillverkar inom EEG") som finns i förslaget, strukits i den delgivna och publicerade rättsakten.

— På sidan 22, i punkt 31 sjunde stycket har styckets andra mening "The Commission does not accept that these producers could have conducted

such an important business with no overall co-ordination of direction of their pricing policy" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit en så betydande verksamhet utan en global samordning av sin prispolitik") som finns i förslaget, i den delgivna och publicerade akten ersatts av meningen "The Commission does not accept that these producers could have conducted business in this price-sensitive product without any internal direction of their pricing policy" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit verksamhet avseende denna priskänsliga produkt utan en intern styrning av sin prispolitik").

- På sidan 27, i punkt 37 andra stycket har "In the present case, the continuing restrictive arrangements of the LDPE producers over a period of years are clearly referable in their essential characteristics to the proposal made in 1976 and constitute its implementation in practice" ("I det aktuella målet är PELD-tillverkarnas under flera år fortlöpande begränsande åtgärder, genom sina grundläggande egenskaper, på ett obestridligt vis hänförliga till det förslag som gjordes 1976 och utgör det faktiska genomförandet av detta") i den delgivna och publicerade akten ersatts av följande text: "In the present case, the continuing restrictive arrangements of the LDPE producers over a period of years clearly originate in the proposal made in 1976 and constitute its implementation in practice." ("I det aktuella målet har PELD-tillverkarnas under flera år fortlöpande begränsande åtgärder, genom sina grundläggande egenskaper, på ett obestridligt vis sitt ursprung i det förslag som gjordes 1976 och utgör det faktiska genomförandet av detta.").

iii) Ändringar i den text i förslaget av den 14 december 1988 som antogs på franska (hänvisningarna anges i den version av förslaget till beslut som antogs på franska, ingiven av kommissionen den 7 februari 1992 och daterad den 14 december 1988):

- På sidan 2, i punkt 2 första stycket har i andra meningen ledet "et dans certain cas les y fabriquent" ("och som i vissa fall tillverkar dem där"), som finns i förslaget, strukits i den delgivna och publicerade akten.

— På sidan 23, i punkt 31 sjunde stycket har andra meningen "La Commission n'admet pas que ces producteurs puissent avoir mené des activités aussi importantes sans coordination globale de leur politique en matière de prix" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit en så betydande verksamhet utan en global samordning av sin prispolitik"), som finns i förslaget, i den delgivna och publicerade akten ersatts av meningen "La Commission n'admet pas que ces producteurs puissent avoir mené des activités concernant ce produit sensible aux prix sans direction interne de leur politique en matière de prix" ("Kommissionen godtar inte att dessa tillverkare kan ha drivit verksamhet avseende denna priskänsliga produkt utan en intern styrning av sin prispolitik").

— På sidan 34, i punkt 46 tredje stycket andra meningen, har ledet mellan tankstreck "tels que le 'gel' de la clientèle ou le renvoi de nouveaux clients" ("såsom 'frysning' av kundkretsen eller avvisande av nya kunder"), som finns i förslaget, i den delgivna och publicerade akten ersatts av ledet mellan tankstreck "tels que le 'gel' de la clientèle ou la fin de non-recevoir opposée à des demandes" ("såsom 'frysning' av kundkretsen eller vägran att motta beställningar").

84 Eftersom dessa ändringarna dels har gjorts efter rättsaktens antagande den 21 december 1988, dels omfattar mer än bara stavning och syntax, måste de ha utförts av en person som saknade befogenhet härtill, och de innebär följaktligen ett brott mot principen om att ändring inte får ske i en rättsakt som har antagits av kommissionsledamöternas kollegium, utan att dessa ändringars räckvidd, betydelse och väsentlighet behöver prövas, enligt vad som följer av de ovan nämnda domarna om värphöns och BASF mot kommissionen.

85 Det framgår för övrigt av bevisupptagningen att vissa av de ändringar, utöver de som just har redovisats, som framträder i de akter som har delgivits sökandena och publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, berör samtliga de versioner som, enligt protokollet från sammanträde nr 945 den 21 december 1988, antogs på engelska, franska och tyska.

86 Förstainstansrätten konstaterar vidare att i fjärde stycket i punkt 34 i skälen i de akter som delgavs och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*

förekommer ett helt nytt stycke, vilket framträder tydligt i vissa av de giltiga språken och särskilt i den italienska versionen, på grund av den avvikande typografiska utformningen av stycket i fråga. Detta nya stycke gäller frågan om kommissionen, när den i ett fall som detta har inlett ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i fördraget vilket berör flera företag, med hänsyn till övriga företag som berörs av samma förfarande, kan godkänna att ett av företagen avstår från att de upplysningar som rör detta skall vara konfidentiella, eller om det tvärtom är så att hänsyn till allmän ordning lägger hinder för att kommissionen under dylika omständigheter bifaller begäran av det företag som skyddas av konfidentialiteten. Detta känsliga och kontroversiella problem har tagits upp av kommissionen på sidan 52 i den artonde rapport om konkurrenspolitiken.

87 Enligt det tillagda stycket i de delgivna rättsakterna "bör det preciseras att allt avstående av ett företag från att dess affärshandlingar skall vara av konfidentiell art är underordnat det allmänna intresset av att konkurrenter inte underrättas om varandras verksamheter och marknadsföringsåtgärder, på ett sådant sätt att konkurrensen begränsas".

88 Det inför förstainstansrätten föredragna sammanträdesprotokollet från kommissionsledamöternas kollegium den 21 december 1988 visar, även om det framgår av själva lydelsen i protokollet från sammanträde nr 945, att kommissionen har antagit de förslag som är daterade den 14 december 1988, vilka, sådana som de antogs på vart och ett av de giltiga språken, inte innehöll det omtvistade stycket, att det är bara fastställt att kommissionen har underrättats om kanslichefernas behandling av ärendet vid ett särskilt möte mellan dessa den 19 december 1988. I detta hänseende påpekar förstainstansrätten att, även om kommissionen har ingivit handlingar betecknade som vidimerade utdrag ur protokollet från kanslichefernas särskilda möte den 19 december 1988, och om det bland dessa förekommer, i bilaga 3, en handling som återger det omtvistade stycket på engelska och franska, kan det

genom dessa handlingar inte fastställas att tillägget i fråga skulle ha antagits eller föreslagits av kanslicheferna i avsikt att lägga fram det för kommissionsledamöternas kollegium.

- 89 Även vid ett antagande att det berörda tillägget skulle ha kunnat lämnas som förslag till kommissionsledamöternas kollegium vid dess överläggningar den 21 december 1988 — vilket hur som helst inte kan vara fallet vad beträffar den beslutstext som antogs på tyska, eftersom bilaga 3, enligt vad som just har redovisats, endast är avfattad på franska och engelska — anser förstainstansrätten att ordalydelsen av protokollet, behandlad tidigare (se punkt 79 ovan), inte medger slutsatsen att kommissionsledamöternas kollegium, genom att den 14 december 1988 anta förslag i vilka detta stycke saknas, även skulle ha haft för avsikt att anta tillägget. Följaktligen måste infogandet av detta i samtliga de akter som delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ha skett efter den 21 december 1988 och innebär ett uppenbart åsidosättande av principen om att ändring inte får ske i en rättsakt som har antagits av en behörig myndighet. Detta tillägg i beslutets motivering, vilket varken är av syntaktiskt eller grammatiskt slag, påverkar således giltigheten av samtliga delgivna rättsakter, liksom den rättsakt som publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, i enlighet med domstolens avgörande i den ovan nämnda domen om värphöns, utan att det behöver prövas om tillägget är av väsentlig art, vilket här inte är ifrågasatt.
- 90 Av detta följer att omständigheterna bör anses styrkta vad beträffar den första av de nya grunder som har åberopats av sökandena.

B — Angående den grund som avser bristen på behörighet hos den myndighet som har utfärdat rättsakten

- 91 Vissa av företagen har i sina skriftliga inlagor uttryckligen åberopat en bristande behörighet hos den myndighet som har utfärdat de delgivna och publicerade rättsakterna. Hoechst har framhållit att kommissionens invändning i fråga om den av

sökandena åberopade grunden, som avser brott mot regeln om att ändring inte får ske i en antagen rättsakt, ger upphov till frågan om huruvida kommissionens ledamot med ansvar för konkurrensfrågor med giltig verkan kunde fastställa beslutet på vissa av de giltiga språken. Dessa sökande har också påpekat att Peter Sutherlands mandat gick ut den 5 januari 1989, medan beslutet på de olika officiella språken, enligt de uppgifter som har lämnats av kommissionen, inte överlämnades till kommissionens generalsekretariat förrän den 16 januari 1989, dvs. elva dagar senare.

- 92 Under den muntliga förhandlingen har samtliga sökande till stöd för denna grund hänvisat till förstainstansrättens bedömning på denna punkt i den ovan nämnda PVC- domen, enligt vilken rätten fann dels att kommissionens ledamot med ansvar för konkurrensfrågor inte hade behörighet *ratione materiae* att anta de rättsakter som delgavs och publicerades på italienska och nederländska, dels att kommissionens ledamot inte hade behörighet *ratione temporis* att anta de rättsakter som delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (PVC- domen, punkt 54—65).
- 93 Kommissionen har i sina skriftliga inlagor vidhållit att rättsakterna på ett riktigt sätt har antagits av kommissionsledamöternas kollegium på tre av de giltiga språken och att artikel 27 i kommissionens arbetsordning utgjorde rättslig grund för besluten på spanska, italienska och nederländska, vilka därmed på ett behörigt sätt antogs av ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor, enligt de befogenheter som kollegiet hade delegerat till honom. Kommissionen preciserar i detta hänseende att det mandat som Peter Sutherland innehade inte var personligt, och att det hade tilldelats ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor.
- 94 Under den muntliga förhandlingen har kommissionen även gjort gällande att i motsats till den uttryckliga lydelsen i protokollet från kommissionens sammanträde nr 945 den 21 december 1988 har den antagit beslutet på samtliga giltiga språk.

- 95 En prövning av den första grunden har visat, enligt vad som tidigare konstaterats, att det finns skillnader mellan å ena sidan de antagna akterna och å andra sidan de delgivna och publicerade akterna, och att dessa ändringar måste ha gjorts av någon annan än kommissionsledamöternas kollegium samt måste ha tillkommit efter kollegiets antagande av den angripna akten. Det är mot bakgrund av dessa konstateranden som förstainstansrätten har att pröva om den myndighet som fastställde de delgivna och publicerade akterna saknade behörighet, som sökandena har påstått. Denna grund, som i vilket fall som helst gäller allmän ordning, omfattar två frågor.

Det bör nämligen göras åtskillnad mellan behörigheten *ratione materiae* och behörigheten *ratione temporis* hos den myndighet som har utfärdat de delgivna och publicerade rättsakter som sökandena har överlämnat till förstainstansrättens prövning.

1. Angående behörigheten *ratione materiae* hos den ledamot av kommissionen som har ansvar för konkurrensfrågor att anta de rättsakter som har delgivits och publicerats på spanska, italienska och nederländska

- 96 I enlighet med bestämmelserna i artikel 3 i rådets förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT nr 17, 1958, s. 385), som den då var i kraft, senast ändrad genom punkt XVIII i bilaga 1 till akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning och om anpassningen av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen (EGT nr C 241, 1994, s. 21, ändrad genom Europeiska unionens rådsbeslut av den 1 januari 1995 om anpassning av instrumenten för anslutning av nya medlemsstater till Europeiska unionen, EGT nr L 1, 1995, s. 1, nedan kallad "förordning nr 1") skall "skriftliga handlingar som någon av gemenskapens institutioner ställer till en medlemsstat eller en person som lyder under en medlemsstats jurisdiktion ... avfattas på den statens språk". Vidare föreskrivs i artikel 12 första stycket i kommissionens arbetsordning, som den då var i kraft, att en rättsakt som kommissionen antar under ett sammanträde eller genom skriftligt förfarande skall bestyrkas, på det eller de giltiga språken, genom underskrifter av ordföranden och generalsekreteraren.
- 97 Förstainstansrätten anser att det följer av dessa sammantagna bestämmelser att om kommissionen, som i detta fall, avser att genom en enhetlig handling anta ett beslut

som är rättsligt bindande för flera juridiska personer vilka lyder under olika språkordningar, måste beslutet antas på vart och ett av de giltiga språken, och att bestyrkandet i annat fall är omöjligt. I det föreliggande fallet är det omöjligt att godta de påståenden som kommissionen har gjort under den muntliga förhandlingen, enligt vilka beslutet har antagits på samtliga giltiga språk, eftersom det framgår av själva lydelsen av det protokoll från sammanträde nr 945 i kommissionsledamöternas kollegium, som godkändes av kollegiet den 22 december 1988, att kommissionsledamöternas kollegium inte har antagit beslutet på spanska, italienska och nederländska, vilka är de enda versioner som är giltiga gentemot Repsol, Enichem, Montedison och DSM.

- 98 I bestämmelserna i artikel 27 första stycket i kommissionens arbetsordning, i den version som är tillämplig på omständigheterna i fallet, föreskrivs att "kommissionen kan, under förutsättning att principen om kollektivt ansvar till fullo iakttas, bemyndiga en av sina ledamöter att på dess vägnar och under dess ansvar fatta beslut om klart definierade lednings-och förvaltningsåtgärder".
- 99 Förstainstansrätten konstaterar att domstolen i sin ovan nämnda dom kommissionen mot BASF m. fl., gjorde bedömningen att till skillnad från de beslut genom vilka ett företag åläggs att underkasta sig en undersökning, vilka kan anses som vanliga förvaltningsåtgärder, då de utgör ett led i en utredning, kan beslut genom vilka en överträdelse av artikel 85 fastställs inte delegeras enligt artikel 27 i kommissionens arbetsordning till den enskilde ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor (punkt 71), utan att kollegialitetsprincipen åsidosätts.
- 100 Det framgår nämligen av de ovannämnda bestämmelserna i artikel 27 i kommissionens arbetsordning, tillsammans med de i andra stycket i samma artikel om vad som kan delegeras till tjänstemän, att kommissionsledamöternas kollegium i förekommande fall endast kan bemyndiga sina ledamöter att anta beslutet på de av gemenskapens officiella språk, enligt definitionen i artikel 1 i förordning nr 1, som

inte är giltiga språk, det vill i detta fall säga danska, grekiska och portugisiska, eftersom de på dessa tre språk antagna besluten inte har några rättsverkningar eller gäller som exekutionstitel gentemot ett eller flera av de företag som anges i slutet i beslutet.

101 Antagandet av beslutet på det giltiga språket har en långt större räckvidd. Ett beslut i vilket en överträdelse av artikel 85 i fördraget konstateras och genom vilket ett antal företag åläggs förpliktelser och betydande böter och som i samband härmed gäller som exekutionstitel påverkar nämligen på ett betydligt sätt dessa företags rättigheter och skyldigheter samt deras tillgångar. Ett sådant beslut kan inte betraktas som en vanlig lednings- eller förvaltningsåtgärd, och kan därför inte antas av en enskild ledamot, utan ett direkt åsidosättande av kollegialitetsprincipen, vilket uttryckligen anges i ovannämnda artikel 27 i kommissionens arbetsordning.

102 Av detta följer att den akt som av ledamoten med ansvar för konkurrensfrågor antogs på spanska, italienska och nederländska, enligt villkoren i det bemyndigande som meddelades vid överläggningarna den 21 december 1988, härrör från en myndighet som saknade behörighet *ratione materiae*.

2. Angående behörigheten *ratione temporis* hos den ledamot av kommissionen som har ansvar för konkurrensfrågor att anta de rättsakter som har delgivits sökandena och publicerats i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*

103 Även om den ledamot som har ansvar för konkurrensfrågor inte är behörig, som tidigare har konstaterats, att på giltiga språk ensam anta ett beslut för tillämpning

av artikel 85.1 i fördraget, har han utan tvivel befogenheter att underteckna kopior av den rättsakt som har antagits av kommissionsledamöternas kollegium, för delgivningen med de personer till vilka akten riktas, enligt villkoren i artikel 12 tredje stycket i kommissionens arbetsordning, som den då var i kraft. I det aktuella fallet framgår det emellertid dels av kommissionens inlagor, dels av de förtydliganden som denna har lämnat under den muntliga förhandlingen, att texten i den akt som förbereddes på de olika språken, dvs. de sex giltiga språken eller de tre övriga officiella språken, inte blev slutgiltigt upprättad och överlämnad till kommissionens generalsekretariat — vilket härefter självt överlämnade den till juristlingvisterna för granskning i enlighet med vad som fastställs i domstolens dom om värphöns, varvid juristlingvisternas arbete avslutades i slutet av januari månad 1989 — förrän den 16 januari 1989.

- 104 Med anledning av dessa omständigheter konstaterar förstainstansrätten att svaret, som svar på sökandens påståenden, inte har kunnat styrka att det, före ett datum mellan den 16 januari 1989 och den 31 januari 1989, existerade en fullbordad rättsakt som kunde delges och publiceras. Följaktligen måste de delgivna rättsakterna, på vart och ett av de giltiga språken, antas vara antagna efter den 5 januari 1989, då Peter Sutherlands mandat gick ut.

- 105 Även om det antas att den maskinskrivna påskriften "för kommissionen, Peter Sutherland, ledamot av kommissionen" nederst på de delgivna rättsakterna, i avsaknad av Peter Sutherlands handtecknade namn, kan gälla som dennes underskrift, måste den ha anbringats antingen efter den dag då dennes mandat gick ut eller före den 5 januari 1989, dvs. vid ett datum då rättsakterna, sådana de har delgivits och publicerats, inte existerade, varför den angripna akten har fastställts av en myndighet som vid tiden saknade behörighet. Den omständigheten att Peter Sutherland den 5 januari 1989 har undertecknat en följeskrivelse ställt till sökandena angående rättsakter som då ännu inte var slutgiltigt antagna, är utan rättslig betydelse, eftersom denna åtföljande skrivelse inte ingår som en del av den omtvistade rättsakten

och inte har någon rättsverkan. Inte heller har den av kommissionen åberopade omständigheten att bemyndigandet avsåg den ledamot som ansvarade för konkurrensfrågor, och inte Peter Sutherland personligen, någon betydelse för rättens ställningstagande till grunden. Även om det kan finnas grund för svarandens argument, skulle det nämligen ha ålegat den ledamot med ansvar för konkurrensfrågor som efterträdde Peter Sutherland, och vars mandat påbörjades den 6 januari 1989, att underteckna rättsakterna, såvitt han hade behörighet härtill. Så har emellertid inte varit fallet. Förstainstansrätten konstaterar därför att de akter som delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 17 mars 1989 måste härröra från en myndighet som saknade behörighet *ratione temporis*.

106 Denna brist kan bara avhjälpas genom att svaranden visar att den endast rör den kopia som delgavs dem till vilka beslutet var riktat eller den kopia som skickades till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer för att publiceras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, medan däremot beslutet i original har undertecknats av en behörig myndighet. I så fall skulle nämligen påståendet att den som undertecknade de delgivna och publicerade akterna saknade behörighet effektivt kunna tillbakavisas. Endast ingivandet av en sådan handling, vilken bekräftar den giltighetspresumtion som är knuten till gemenskapens rättsakter och som är den naturliga följderna av de stränga formkrav som utmärker förfarandet vid deras antagande, skulle i detta fall ha kunnat avhjälpa den uppenbara behörighetsbrist som behäftar beslutet, såsom det delgavs sökandena och publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. På grund av de skäl som anges nedan, kan förstainstansrätten bara konstatera att svaranden inte har kunnat inge någon sådan bevisning.

107 Av detta följer att omständigheterna bör anses styrkta vad beträffar båda de delar som omfattas av den andra nya grund som av sökandena har åberopats till stöd för en ogiltigförklaring, och som avser bristen på behörighet hos den myndighet som har utfärdat rättsakten.

C — Angående den grund som avser oriktigheter i samband med bestyrkandet av den rättsakt som antogs av kommissionen

Parternas argument

- 108 Som svar på kommissionens ingivande den 31 mars 1991 av en kopia av den angripna rättsakten som på var och en av de giltiga språkversionerna är försedd med ett odaterat bestyrkande, avfattat på franska, har sökandena gjort gällande att det bestyrkande som föreskrivs i artikel 12 i kommissionens arbetsordning, som den då var i kraft, måste utföras före delgivningen av den berörda akten.
- 109 Närmare bestämt har sökandena hävdats att kommissionens ordförande och generalsekreterare har undertecknat kopian av den angripna rättsakten för sent, att de inte har någon som helst befogenhet att i efterhand ändra texten i beslut som har antagits av kommissionen eller att godkänna ändringar som har gjorts av en tredje person, och att de inte får utrusta denna text med en skenbar äkthet, genom vilken utomstående riskerar att vilseledas vad beträffar den dag då den angripna akten antogs samt innehållet i denna, som det fastställdes vid antagandet.
- 110 De har därför påstått att det, i detta fall, försenade bestyrkandet inte uppfyller kraven i artikel 12 i kommissionens arbetsordning, som den då var i kraft.
- 111 Kommissionen har mot detta invänt att det bestyrkande som föreskrivs i artikel 12 i dess arbetsordning utgör ett internt förfarande, vilket inte berör utomstående, och att de senare därför inte har rätt att åberopa någon oriktighet i detta hänseende.

- 112 Svaranden har dessutom gjort gällande att det i artikel 12 i arbetsordningen inte nämns vilken dag bestyrkanden av antagna beslut skall ske och att, vad utomstående beträffar, rättsverkningarna av ett beslut som har antagits av kommissionen inte följer av bestyrkandet, utan delgivningen med de personer till vilka beslutet är riktat, enligt vad som föreskrivs i artikel 191 andra stycket i EEG-fördraget.
- 113 Enligt kommissionen innebär bestyrkandet av ett beslut som har antagits av kommissionen att denna godkänner beslutet som antaget på ett riktigt vis. Den har därför yrkat att grunden skall ogillas.

Förstainstansrättens bedömning

- 114 Förstainstansrätten noterar att det bestyrkande som har anbringats på var och en av de giltiga språkversionerna av den angripna akten inte är daterat. Vidare har kommissionen uttryckligen medgivit att bestyrkandet lades till enbart för att möjliggöra för denna att rätta sig efter bevisupptagningsåtgärden enligt förstainstansrättens ovannämnda beslut av den 10 mars 1992.
- 115 Förstainstansrätten noterar även att bestyrkandet har anbringats på de spanska, italienska och nederländska texterna av den angripna akten, trots att protokollet från kommissionens sammanträde nr 945, ingivet till förstainstansrätten den 6 februari 1992, visar att de förslag till beslut som framlades för kommissionsledamöternas kollegium vid detta sammanträde endast hade antagits på tyska, engelska och franska.
- 116 I artikel 12 första stycket i kommissionens arbetsordning, som den då var i kraft, föreskrivs dock att rättsakter som antas av kommissionen skall bestyrkas på det eller de giltiga språken genom ordförandens och generalsekreterarens underskrif-

ter. Vidare skall, enligt andra stycket i denna bestämmelse, texten i dessa akter bifogas det protokoll i vilket antagandet av dem är antecknat.

- 117 På denna punkt bör det erinras om att domstolen, i sin ovannämnda dom kommissionen mot BASF m. fl., har funnit att bestyrkandet av rättsakter, i enlighet med artikel 12 första stycket i kommissionens arbetsordning, har till syfte att garantera rättssäkerheten, genom att på de giltiga språken fastställa den text som har antagits av kollegiet. I händelse av en tvist är det därmed möjligt att kontrollera att de delgivna och publicerade texterna exakt överensstämmer med den text som antogs av kollegiet och således enligt upphovsmannens vilja (punkt 75). Domstolen har i denna dom även funnit att det följer av ovanstående att det bestyrkande av rättsakter som avses i artikel 12 första stycket i kommissionens arbetsordning enligt artikel 173 i fördraget utgör en väsentlig formföreskrift, vars åsidosättande kan ge anledning till en talan om ogiltigförklaring (punkt 76).
- 118 Det är i det föreliggande målet klargjort att den omtvistade rättsakten inte har bestyrkts före det att protokollet från kommissionens sammanträde nr 945 undertecknades. Det framgår tvärtom att den omtvistade akten bestyrktes, inte bara efter delgivningen med de berörda företagen och publiceringen i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, utan även efter det att talan om ogiltigförklaring väckts och efter delgivningen av förstainstansrättens beslut av den 10 mars 1992.
- 119 Av detta följer att bestyrkandet av de handlingar som ingavs till förstainstansrätten den 31 mars 1992 inte gör det möjligt att exakt bestämma vare sig dagen för antagandet av eller innehållet i den angripna rättsakten, och att det alltså inte motsvarar kraven i artikel 12 i kommissionens arbetsordning.
- 120 Ett sådant försenat bestyrkande kan således inte anses uppfylla föreskrifterna i artikel 12 i kommissionens arbetsordning. Förstainstansrätten finner därför att det inte

fanns någon rättsakt som bestyrkts i enlighet med den ovan nämnda bestämmelsen, i kommissionens rättsordning, den dag då den delgavs de berörda företagen.

- 121 Av det ovan anförda följer att omständigheterna är styrkta vad beträffar den tredje nya grund som sökandena har åberopat till stöd för en ogiltigförklaring, och som avser oriktigheter i samband med bestyrkandet av den rättsakt som antogs av kommissionen.

D — Angående den grund som avser rättsaktens nullitet

- 122 Förstainstansrätten instämmer med sökandenas påstående (se punkt 45—50 ovan) att den rättsakt som fastställdes vara en nullitet i förstainstansrättens dom i det ovan nämnda PVC-målet, hade tillkommit under förhållanden som var identiska med de som förelåg i samband med antagandet av den rättsakt som här angrips. Sökandena har därför ansett att förstainstansrätten skall tillämpa sin bedömning i nämnda dom på omständigheterna i detta mål, för att fastställa att rättsakten är en nullitet.
- 123 Enligt vad som har angivits ovan, har dock förstainstansrättens ovannämnda dom av den 27 februari 1992, BASF m. fl. mot kommissionen, överklagats och upphävts i och med domstolens ovannämnda dom kommissionen mot BASF m. fl. I denna dom har domstolen erinrat om att gemenskapsinstitutionernas rättsakter omfattas av en giltighetspresumtion, och att de därför har rättsverkningar även om de är behäftade med fel, så länge de inte har ogiltigförklarats eller återkallats (punkt 48). Domstolen bedömde emellertid att rättsakter som är behäftade med ett fel som är så grovt att det är uppenbart att det inte kan tolereras av gemenskapens rättsordning bör med undantag från denna princip anses som utan någon som helst, ens tillfällig, rättsverkan, dvs. att de juridiskt bör betraktas som nulliteter (punkt 49.) Domstolen har emellertid ansett att de konsekvenser som är knutna till konstaterandet att en rättsakt av gemenskapsinstitutionerna är en nullitet är så allvarliga att ett sådant konstaterande av rättssäkerhetsskäl måste förbehållas helt extrema fall

(punkt 50). Med tillämpning av dessa principer på PVC-beslutet, har domstolen först konstaterat att "förstainstansrätten inte har ifrågasatt att kommissionen under sammanträdet den 21 december 1988, enligt vad som framgår av sammanträdesprotokollet, faktiskt beslöt att anta slutet i beslutet, oavsett vilka brister som detta beslut i övrigt är behäftat med" (punkt 51). Domstolen har därefter angivit att "de brister med hänsyn till behörighet och form som förstainstansrätten har konstaterat beträffande förfarandet vid beslutets antagande, oavsett om de ses var för sig eller ens sammantaget, inte framstår som så grova att nämnda beslut bör anses som en nullitet" (punkt 52). Domstolen har därför funnit att förstainstansrätten har gjort fel i sin rättstillämpning när den fastställde att beslutet i fråga var en nullitet (punkt 53).

- 124 Med tillämpning av de av domstolen utvecklade principerna på omständigheterna i de aktuella målen, kan förstainstansrätten inte annat än ogilla sökandenas yrkanden om att beslutet skall fastställas vara en nullitet. Vad först gäller slutet i beslutet, noterar förstainstansrätten att de ändringar som har gjorts i den text som antogs av kommissionsledamöternas kollegium inte går utöver sådana rättelser av stavning och grammatik som är tillåtna enligt domstolens praxis (den ovan nämnda domen kommissionen mot BASF m. fl., punkt 68). Beträffande de övriga brister med hänsyn till behörighet och form som har konstaterats ovan i föreliggande dom, anser förstainstansrätten att de är mycket likartade med de brister som konstaterades i PVC-målet och att de därför inte kan motivera ett fastställande av att rättsakten är en nullitet.

E — Angående yrkandena om att rättsakten skall ogiltigförklaras

- 125 Med anledning av vad som har sagts ovan (se punkterna 90, 107 och 121) anser förstainstansrätten att omständigheterna är styrkta vad avser de tre nya grunder som har åberopats av sökandena vad gäller brott mot principen om att ändring inte får ske i antagna rättsakter, bristen på behörighet hos den myndighet som utfärdade rättsakten och oriktigheter i samband med bestyrkandet av den rättsakten. Det följer också av den bedömning genom vilken förstainstansrätten har kommit fram till att omständigheterna är styrkta, att beslutet har antagits i brott mot principerna om

kollegialitet vid kommissionens antagande av beslut och om skydd av rättssäkerheten, samt med åsidosättande av artikel 190 i fördraget och av väsentliga formföreskrifter.

- 126 Med stöd av samtliga dessa skäl bör kommissionens beslut 89/191/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) ogiltigförklaras.

Angående Montedisons skadeståndsyrkande

- 127 Sökanden i mål T-105/89, Montedison, har yrkat att förstainstansrätten skall ålägga kommissionen att utge skadestånd och räntor för de kostnader som har uppstått under det administrativa förfarandet, och att ersätta alla skador till följd av beslutets verkställande eller, i händelse av uppskjuten betalning, av skyldigheten att ställa garantier.
- 128 Efter en genomgång av sökandens inlagor konstaterar förstainstansrätten att detta yrkande inte stöds av något argument eller av någon uppskattning av den påstådda skadan som gör det möjligt för rätten att fälla ett avgörande beträffande detta yrkande. Av denna anledning måste yrkandet avvisas.

Rättegångskostnader

- 129 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall den tappande parten åläggas att ersätta rättegångskostnaderna, om så har yrkats. Eftersom kommissionen är tappande part och sökandena så har yrkat, skall institutionen åläggas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande dom:

- 1) Kommissionens invändning om otillåtlighet i mål T-103/89 ogillas.
- 2) Kommissionens beslut 89/191/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) ogiltigförklaras.
- 3) Yrkandena om att kommissionens beslut 89/191/EEG av den 21 december 1988 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.866, PELD) skall fastställas vara en nullitet ogillas.
- 4) Skadeståndsyrkandet i mål T-105/89 avvisas.
- 5) Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna.

Cruz Vilaça

Barrington

Saggio

Briët

Biancarelli

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 april 1995.

H. Jung

J.L. Cruz Vilaça

Justitiesekreterare

Ordförande

Innehåll

Bakgrunden för talan, det omtvistade beslutet och förfarandet i allmänhet	II - 739
Parternas yrkanden	II - 746
Åtgärder för rättegångens beredning och bevisupptagning enligt förstainstansrättens beslut ..	II - 747
A — Parternas argument under det skriftliga förfarandet, vilka har föranlett förstainstansrätten att besluta om processledningsåtgärden av den 3 december 1991	II - 747
B — De omständigheter som har föranlett förstainstansrättens beslut om bevisupptagning den 10 mars 1992	II - 753
C — Processledningsåtgärden av den 2 april 1992 och sökandenas skriftliga yttranden med anledning av de handlingar som har ingivits av kommissionen	II - 756
Tillåtlighet	II - 761
Angående tillåtligheten av talan i mål T-103/89, Shell International Chemical mot kommissionen	II - 761
Angående tillåtligheten av de nya grunder som har åberopats av sökandena i deras yttranden med anledning av processledningsåtgärden av den 2 april 1992	II - 764
Saken	II - 765
Angående de yrkanden som avser att fastställa om den rättsakt som har delgivits sökandena är en nullitet eller, i andra hand, om det omtvistade beslutet är ogiltigt	II - 765
A — Angående den grund som avser brott mot principen om att ändring inte får ske i antagna rättsakter	II - 766
B — Angående den grund som avser bristen på behörighet hos den myndighet som har utfärdat rättsakten	II - 775
1. Angående behörigheten <i>ratione materiae</i> hos den ledamot av kommissionen som har ansvar för konkurrensfrågor att anta de rättsakter som har delgivits och publicerats på spanska, italienska och nederländska	II - 777
2. Angående behörigheten <i>ratione temporis</i> hos den ledamot av kommissionen som har ansvar för konkurrensfrågor att anta de rättsakter som har delgivits sökandena och publicerats i <i>Europeiska gemenskapernas officiella tidning</i> ..	II - 779
C — Angående den grund som avser oriktigheter i samband med bestyrkandet av den rättsakt som antogs av kommissionen	II - 782
D — Angående den grund som avser rättsaktens nullitet	II - 785
E — Angående yrkandena om att rättsakten skall ogiltigförklaras	II - 786
Angående Montedisons skadeståndsyrkande	II - 787
Rättegångskostnader	II - 787
	II - 789